

so z usnjato podvezo previdene, kamor se stopalo vtakne, de k nogi desko derži, in kjer se stopi, de ne polzi, je klobučina perbita.

Sprednji konec šmečev je seném enak; de v snegu ne rije, je nekoliko zakrivljen; kar se lahko naredi, če se v to rabo odločena in gladko razoblana deska pri ognju ogreje in umetno zakrivi.

Dvoje takih šmečev, ko sim jih v c. k. pisarnico kmetijske družbe za poskušnjo poslal, je Juri Šraj, kmet v Metljah (Metúle) naredil. *)

V tem selu ljudje šmeče najpridnejši rabijo, clo ženske ob nedeljah po njih pridejo k božji službi.

Prav serce se človeku veseli, kader se po debelim snegu in čez visoke zamete, posebno po ravnim (če se preveč sneg ne primlje) urno šmeče potiskaje, skorej, kar iz skušnje povém, také hitro, kakor po kopnim, zamore sprehajati. Hoja v hrib je bolj težavna in kësna, kjer je treba na ovinke hoditi, in če je treba dolgo v reber iti, se hitrej in ložej v kerpljah, ko po šmečeh pride. Na zdol pa kdor je vaje, se ko blisk po gladki dolini spusti. Tisti pa, ki je na šmečeh menj zurjen, se dolge palice posluži, na katero se navdol dersaje naslanja.

Podgrivarski.

Oznanilo

novih, za vse Slovenske domoródce imenitnih bukev.

Naš slováci roják, varh c. k. dvorne knjižnice na Dunaju, gosp. Dr. F. Miklošić, dober namestnik našega ranjkega Kopitarja, so mi te dni na uprašanje: kaka bi bila z Njihovim, nam užé pred létom v českih *Květih* obljubljenim délom: *Radices linguæ Slovenicæ veteris dialecti* (**), také le odgovorili, kar z Njihovim privoljenjem k obešélju Slovincem v naše *Novice* prepisem: „Uže lani je moja knjiga: *Radices i. t. d. natisnjena bila. Prodava se v Braumüllerjevi knjigarnici na Dunaju. Jaz sim zavoljo tega ne jako velikega dela vse rokopise v naši knjižnici in še dosta drugih preštél, ino mislim, da vsi, kteri koli so pred menó stároslovenske besédnike spisali, nikar ne imajo neti polovine tega, kar moja knjiga zderžáva.“*

K tem vlastnim besédam gosp. Dohtarja menim, da ni treba drujiga pristaviti, kakor to: da si je réč užé sama sebi — korenike skoro vse *slavjanskega* jezika — ino slavno imé, učenemu svétu užé davno dobro znanega *jezikoslovca* preobilna priporóka; tude pak, da bo ta neprecénjena, z velikim trudom ino bistrim umom spravljena knjiga vlék iméla, kër je temna doba gërde némarnosti našemu precvétajóčemu narodu za njegovo knjižtvo ino njegove neutrujene pisávce, bodi ga Bog zahvaljen! nekoliko užé minula, ktera némarnost, se mi zdí, je izobraženja hud zadržek! —

Iz perésa ravno tega Gospóda še tude pričakujemo neko drugo znamenito délo: *Vseslavjansko slovnico* (gramatiko), ktera Jim užé dolgo zlo po skèrbi hodi — Bog Jim daj zdravje!

Pri ti priložnosti še porečem: Za Slovenskega domorodca so jasni časi prišli, da mu zdaj ni

*) Poslane šmeče smo prejeli in se Vam za-nje zahvalimo. Tudi z kerpljemi nam boste vstregli, če bi nam jih hotli po priložnosti poslati. Táko bolj neznano národno orodje nam že zató dobro služi, kër ga zamoremo radovednim ljudem pokazati.

Priporočimo se tudi Vam in Vašimu gosp. tovaršu za obljubljen popis Metúl. Vredništvo.

***) Berž, ko smo prvo oznanilo te imenitne knjige v *Dunajskim časopisu* brali, smo ga dali tudi v naše *Novice* natisniti, glej list 15. Vredništvo.

več zadosta, besédo *samo svojega* kraja uméti, ne! gdor se v njej popolniti — izobraziti hoče, se *mora* tude beséde drugih Slavjanov učiti, kar bó ga pak stem leže stalo, ker bo se kmalo spreumil, da Slavjane le bolj pisanje, kakor govorjenje lóci.

V tej réci sem se užé teliko iskusi, da smém povédati: da, če Slovincu nekoliko terdovratnosti, s katero se *le svojega* pisanja ino govorjenja derži, ino pa nekoliko nemarnosti vzemete, po kteri svojo besédo le kmetiču prepusti, sam sebe pak v kaki drugi izobráža — ino mu nasproti teliko poterpljivosti date, da ne bo svojega bližnjega, kër mu nékaj drugače zavija, s posmehovánjem oponášal, zaničevál ali pak ga celo zató krivovérčil, temoč si z njegovo besédo *svojo* jasnil, trébil in bogátíl, nam bo vnemarpúšenim, ki smo le micena véja na dóbovem deblu Slavjanstva, rumeno zasvitalo; knjižtvo od svojoglavcov potlačeno bo se vzdignilo ino iz bratovske prijáznosti ino vzájemnosti bo privétla naj žlahtnejša rožica na svétu — izobraženost! Véja le na deblu zelení; odčesnjena povédne ino se posuší. Tude naša lépa miloglasna Slovenska beséda imá svoje oživljenje ino svoj živež pričakati iz bratovskih narécij; vsem narécjem pak *gojna mati* ostane stara, čéstna Slavjansína sv. sv. *Cirila* ino *Metódija*.

(Konec sledí.)

Milodari za Čehe, ki so od povodnje grozno poškodvani bili.

V poslednjim listu smo milodare oznanili, ki jih je presvitla Cesarska rodovina ubogim Čeham podelila; tudi presvitli nadvojvoda Janez so 2000 gold. in ravno toliko tudi nadvojvoda Maksimilijan podarili. Pa tudi od več družih strani gredo obilni milodari skupej, vunder je vse to le kaplica v morje neizrečene škode. Slovenci! kterim je Bog premoženja dal, usmilit se tudi vi nesrečnih bratov in pomagajte jim, kolikor morete. Vsak krajcar bo z veseljem prejet!

Domače prigodbe.

(Nesreča.) V vasi K. blizo V. gre neka mati 9. dan tega mesca za živino, ktera se je v hosti pasla. Seboj vzame dve hčerki, eno per šestih, drugo per štirih letih. Hladno je že bilo, ker je bilo že ob štirih popoldne. Na lepi ravnici, z germovjem obdani, v zavetju mati pogerne rjuho in reče punčikama: tukaj sedite, lepo se igrajte, in čakajte me, grem živinco zavernit; ko jo sém priženem, pojdemo z živinco vred skupej domú. Mati gre, ni bila zlo dalječ od dekličkov, kar zasliši mlajši hčerko na vse gerlo zavpiti in na vso moč jokati. Mati misli, zbsti se je moglo dekcle, zató také vpíje; vender materna ljubezen do otroka jo žene nazaj, hitro je bila per otrocih. Kar oh! kakó se prestraši, kër vidi, de je punčiko pisan gad (gefl. Viper) v nogo pičil, kteriga je dekcle od noge še otepalo, ko je mati prišla. Mati vsa prestrašena nese ranjeniga otroka hitro domú, priklíče tudi očeta, ki ni ravno dalječ preč orál, tode nobeden ne vé, kakó pomagati. Vtaknili so sicer nožico v merzlo vodo, in iz sedmih luknic je kri iz noge crela, kamor je bil strupeni gad svoje zobé zasadil; tudi so nožico nad rano terdo prevezali, vender je bilo vse to že prepòzno. Dekleti je zmirej hujši prihajalo, začela je nazaj metati, v glavo otekati in v šestih urah je bila mertva.